

කළමනාකරණය

මෙම පරිච්ඡේදය මගින් පහත දැක්වෙන කරුණු පිළිබඳ සාකච්ඡා කෙරේ.

2.1 කළමනාකරණය හැඳින්වීම

2.2 කළමනාකරණ කාර්යයන්

සැලසුම්කරණය

සංවිධානකරණය

මෙහෙයවීම

පාලනය

2.1 කළමනාකරණය හැඳින්වීම

වර්තමාන ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනයක් සමග පුළුල් වූ මිනිස් අවශ්‍යතා හා වුවමනා සපුරාලීම සඳහා ලොව පුරා ව්‍යාපාර විශාල සංඛ්‍යාවක් බිහි වී ඇත. මෙම ව්‍යාපාර මිනිස් අවශ්‍යතා හා වුවමනා සපුරාලමින් ඔවුන්ට සුවිශේෂී වූ අරමුණු ඉටු කර ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් ක්‍රියාත්මක වේ.

මෙසේ ව්‍යාපාර විශාල සංඛ්‍යාවක් පැවතුණ ද එම සෑම ව්‍යාපාරයක් ම සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාත්මක වනු දැකිය නොහැකි ය. සමහර ව්‍යාපාර අසාර්ථක වී වසා දමන අවස්ථා ද දක්නට ලැබේ. ව්‍යාපාරයක සාර්ථක හෝ අසාර්ථක බව රඳා පවතිනුයේ ව්‍යාපාරය තම අරමුණු කොතෙක් දුරට සාක්ෂාත් කරගනු ලබන්නේ ද යන කරුණ මත ය. ව්‍යාපාරයක් තමන් ඉටු කර ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට නම්, එම ව්‍යාපාරය සතු සම්පත් මනා ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගත යුතු ය.

පොදුවේ සම්පත්වල පවතින ස්වභාවය නම් අසීමිත මිනිස් වුවමනාවන්ට සාපේක්ෂ ව සම්පත් සීමිත වීමයි. ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් ද සම්පත්වල සීමිත බව ඒ ආකාරයෙන් ම දක්නට ලැබේ. ශ්‍රමය, අමු ද්‍රව්‍ය, මුදල් ආදී ව්‍යාපාරයක් සතු සම්පත් සීමිත හෙයින් අපතේ යාම් අවම වන පරිදි මෙන්ම උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා ගත හැකි පරිදි එම සම්පත් යෙදවීමේ හැකියාව ව්‍යාපාරයකට තිබිය යුතු ය. එම නිසා ව්‍යාපාරයක් තම සීමිත සම්පත් වඩාත් හොඳින් භාවිත කිරීමේ ශිල්ප ක්‍රම සැමවිටම උපයෝගී කර ගත යුතු වේ. එනම් ව්‍යාපාරයේ සීමිත සම්පත් තුළින් වැඩි නිමැවුමක් ලබා ගැනීමට උත්සුක විය යුතු ය. ඒ සඳහා මග පෙන්වනුයේ කළමනාකරණයයි.

කළමනාකරණය යනු ව්‍යාපාර අරමුණක් සඵලදායී ව ඉටු කර ගැනීම සඳහා පවතින සම්පත් කාර්යක්ෂම ව යොදා ගනිමින් එම ව්‍යාපාරය සැලසුම් කිරීමට, සංවිධානය කිරීමට, මෙහෙයවීමට සහ පාලනය කිරීමට අදාළ වූ ක්‍රියාවලියකි.

මෙහිදී ව්‍යාපාර අරමුණු අපේක්ෂිත අයුරින් ඉටු කර ගැනීම සඵලදායකත්වය ලෙස ද අවම සම්පත් ප්‍රමාණයකින් උපරිම ප්‍රයෝජන ලැබෙන පරිදි සම්පත් භාවිත කිරීම කාර්යක්ෂමතාව ලෙස ද හඳුන්වයි.

2.2 කළමනාකරණ කාර්යයන්

කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ ප්‍රධාන කළමනාකරණ කාර්යයන් 04ක් අන්තර්ගත ය. ඒවා පහත දැක්වේ.

01. සැලසුම්කරණය
02. සංවිධානකරණය
03. මෙහෙයවීම
04. පාලනය

ඛෙෂෂ 2.1

කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියෙහි මෙම කාර්යයන් එකිනෙක හඳුනා ගනිමු.

සැලසුම්කරණය

ව්‍යාපාරයක අරමුණු තීරණය කිරීම සහ අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග තීරණය කිරීම සම්බන්ධ ක්‍රියාවලිය සැලසුම්කරණයයි.

නිදසුන :-

නිවාස ඉදිකොට අලෙවි කරනු ලබන ව්‍යාපාරයක් තම කටයුතු සැලසුම් කිරීමේ දී ඉහළ ප්‍රමිතියකින් යුත් නිවාස තම පාරිභෝගිකයන්ට සැපයීම තුළින් ලාභ ඉපැයීමට අපේක්ෂා කිරීම

ඛෙෂෂ 2.2

මෙම අරමුණු ඉටුකරගැනීම සඳහා පහත සඳහන් ආකාරයේ කටයුතු සැලසුම් කළ හැකි වේ.

- * ඉදි කිරීමේ කටයුතු මෙන්ම අලෙවි කටයුතු සිදුකරන ආකාරය තීරණය කිරීම
- * අවශ්‍ය සම්පත් හා සේවකයන් තීරණය කිරීම
- * අවශ්‍ය සම්පත් ලබා ගන්නා ආකාරය තීරණය කිරීම

සංවිධානකරණය

ව්‍යාපාරයක අරමුණු මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට සැලසුම් කරන ලද ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය සම්පත්, තනතුරු හා වැඩ බෙදහැරීම සම්බන්ධ ක්‍රියාවලිය සංවිධානකරණයයි.

ඉහත දක්වන ලද නිදසුනෙහි සැලසුම ක්‍රියාත්මක කිරීමට පහත දැක්වෙන ලෙස කටයුතු සංවිධානකරණය කළ හැකි වේ.

- * ව්‍යාපාරයේ ඉදි කිරීමේ හා අලෙවි කටයුතු සඳහා කළමනාකරුවන් පත් කිරීම
- * එක් එක් අංශයට අදාළ කළමනාකරුවන්ට හා සේවකයන්ට අවශ්‍ය සම්පත් හා සේවකයන් ලබා දීම

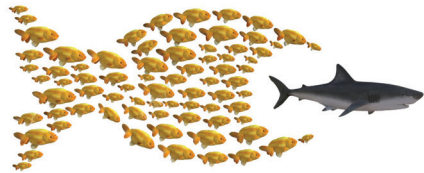
භෞත 2.3

මෙහෙයවීම

සැලසුම් කරන ලද ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ව්‍යාපාරයේ මානව සම්පත් නිසිලෙස හැසිරවීමේ ක්‍රියාවලිය මෙහෙයවීමයි. මේ සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු හා උපදෙස් ලබා දෙමින් අදාළ කාර්යයන් සඳහා පෙළඹවීම සිදු කරමින් ඔවුන්ට නායකත්වය ලබා දිය යුතු ය.

ඉහත දක්වන ලද නිදසුනෙහි මෙහෙයවීමේ ක්‍රියාවලිය පහත දැක්වෙන ලෙස ක්‍රියාත්මක කළ හැකි වේ.

- * නිෂ්පාදන කළමනාකරු හා අලෙවි කළමනාකරු තම සේවකයන්ට අවශ්‍ය තොරතුරු සහ උපදෙස් සැපයීම
- * යහපත් වෘත්තීය සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීම තුළින් සේවකයන් තම කාර්යයන් නිසි ලෙස ඉටු කිරීමට පෙළඹවීම

භෞත 2.4

පාලනය

ව්‍යාපාරයේ කටයුතු සැලසුම් කළ ආකාරයෙන් ම සිදු වේ දැයි සොයා බැලීම හා එසේ නොවන්නේ නම් අඩුපාඩු හඳුනාගෙන ඒවා නිවැරදි කිරීම සම්බන්ධ ක්‍රියාවලිය පාලනයයි.

ඉහත දක්වන ලද නිදසුනෙහි පාලන ක්‍රියාවලිය පහත දැක්වෙන ලෙස සිදු කළ හැකි ය.

- * සැලසුම් කළ පරිදි ගුණත්වයෙන් යුතු නිවාස ඉදිකර ඇති දැයි සොයා බැලීම
- * සැලසුම් කළ පරිදි එම නිවාස අලෙවි කර ඇති දැයි සොයා බැලීම
- * සැලසුම් කළ පරිදි නිෂ්පාදන හා අලෙවි කටයුතු සිදු නොවී නම් එයට හේතු සොයා බැලීම
- * එම අඩුපාඩු මග හරවා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කිරීම

ක්‍රියාකාරකම 01

කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ පහත දක්වා ඇති ප්‍රකාශ නිවැරදි නම් ✓ ලකුණ ද වැරදි නම් X ලකුණ ද යොදන්න.

අනු අංකය	ප්‍රකාශය	✓ / X
01	සීමිත සම්පත්වලින් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා ව්‍යාපාරයකට කළමනාකරණය අවශ්‍ය වේ.	
02	සෑම ව්‍යාපාරයක් ම කටයුතු කරනුයේ යම් සුවිශේෂී අරමුණක් හෝ අරමුණු කිහිපයක් ඉටුකර ගැනීම සඳහා ය.	
03	ලෝකයේ දියුණු රටවල මිනිස් වුවමනාවන් තෘප්තිමත් කිරීම සඳහා ඇති සම්පත් අසීමිත වේ.	
04	කළමනාකරණය යනු කාර්යයන් කිහිපයකින් යුත් අඛණ්ඩ ක්‍රියාවලියකි.	
05	ව්‍යාපාරයක අරමුණු තීරණය කිරීම මෙන්ම අරමුණු ඉටුකර ගැනීමේ ක්‍රම තීරණය කිරීම ද සැලසුම්කරණයට අයත් වේ.	
07	සැලසුම් කරන ලද ක්‍රියා මාර්ග ඉටු කර දීම සඳහා වැඩ කටයුතු බෙදා හැරීමත් එම වැඩ කොටස් සඳහා පුද්ගලයන් පත් කිරීමත් ඔවුන්ට බලතල හා වගකීම් පැවරීමත් සම්බන්ධ කටයුතු සංවිධානකරණය වේ.	
08	කළමනාකරුවන් විසින් සේවකයන් කළ යුතු කාර්යයන් පිළිබඳ ව ඔවුන් යොමු කිරීම මෙහෙයවීමයි.	
09	සැලසුම් කළ පරිදි කටයුතු සිදු නොවූයේ නම් ඊට හේතු සොයා ඒවා නිවැරදි කිරීමට නැවත සැලසුම් කිරීම සම්බන්ධ කටයුතු පාලනයට අයත් වේ.	

ක්‍රියාකාරකම 02

කාවන්තිස්ස මැදි විදුහලේ වාණිජ විද්‍යා සංගමය මගින් වාර්ෂික වාණිජ දිනය සාර්ථක ව පවත්වන ලදී. ඒ සඳහා අනුගමනය කළ ක්‍රියාවලියේ පියවර කිහිපයක් පහත දැක්වේ. එම කටයුතු කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියෙහි කාර්යයන් යටතේ වෙන වෙන ම පෙළ ගස්වන්න.

- ✦ වාණිජ දිනය සඳහා තේමාවක් තීරණය කිරීම
- ✦ පවත්වන දිනය, වේලාව හා ස්ථානය තීරණය කිරීම
- ✦ වාණිජ දිනය පැවැත්වීම සඳහා කළ යුතු කාර්යයන් තීරණය කිරීම
- ✦ කාර්යයන් අනුව කමිටු පත් කිරීම
- ✦ කමිටු නායකයන් පත් කිරීම
- ✦ කමිටු සඳහා සාමාජිකයන් නම් කිරීම
- ✦ අවශ්‍ය මුදල් හා සම්පත් ලබාගන්නා ආකාරය තීරණය කිරීම
- ✦ මුදල් හා සම්පත් ඒ ඒ කමිටු සඳහා වෙන් කිරීම
- ✦ කමිටු නායකයන් විසින් තම සාමාජිකයන්ට අවශ්‍ය උපදෙස් සැපයීම
- ✦ කමිටු නායකයන් තම සාමාජිකයන් අදාළ කාර්යයන්හි යෙදවීම
- ✦ ඒ ඒ කමිටු නිසි අයුරින් ක්‍රියාත්මක වේ දැයි සොයා බැලීම
- ✦ වාණිජ දිනය පැවැත්වෙන අවස්ථාවේ දී එහි යම් යම් අඩුපාඩු ඇති වේ දැයි සොයා බලා ඒවා නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම
- ✦ වාණිජ දිනය අවසානයේ දී එය සාර්ථකත්වයට බලපෑ කරුණු මෙන්ම එහි සිදු වූ අඩුපාඩු පිළිබඳ ව වාර්තාවක් සැකසීම